

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

5. An ad suscipiendam confessionem sufficiat ratihabitio de præsenti? Et an Sacerdos peccet, si ita Confessionem audire incipiat? Et an sit probabilis opinio, quæ docet ex præsumpta voluntate ...
-

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76393](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76393)

RESOL. III.

An notorie sufficiens possit ab Episcopo sine examine ad audiendas confessiones admitti?
Et an admissio ad audiendas confessiones sine examine possit licentia sine causa revocari, quia illud fuit privilegium penitus gratiosum? Ex part. 7. tr. 11. & Misc. 2. Ref. 33.

§. 1. **N**egativè respondet Joannes Antonius Novarius in *summa Bullarum tom. 2. tit. de Regularibus audientibus Confessiones secularium*, num. 9. ubi sic ait: Ampliatur septimò, ut Episcopus non possit impertiri licentiam regularibus audiendi Confessiones absque quo illi examini exponantur, & hoc sumitur ex Concilio Tridentino *sess. 23. Can. 15.* in quo disponitur nullum etiam regularem posse Confessiones secularium audire, aut ad id idoneum reputari, nisi Parochiale beneficium habuerit, aut ab Episcopo post examen si illi videbitur necessarium, sit approbatus: ex quibus verbis patet evidenter non posse Episcopum examen remittere, & fortificatur ex eo quod in approbandis Confessoribus manifestè debet constare de eorum scientia, ut notat Gloss. communiter recepta in *Clem. dudum*, §. *statuimus de sepul.* ubi ponit eas qualitates necessarias, vide notata in *c. disciplina 45. disp. Arch. in cap. penitentia de penitentis*, *dist. 1.* Panormit. in *cap. omnis utriusque sexus*, num. 7. & *seqq. cod. tit.* unde Gloss. in *cap. consider. de penit. disp. 1.* dicit, confessorio debere inesse sapientiam, & consequenter examen quæ est forma si sapientia habetur pro materia in Confessario, & forma omitti non potest. Paris. in *tr. de recip. benef. lib. 7. q. 9.* Gonzal. *gloss. 5. §. 3. num. 8. & seq.* & sic quando examen requiritur pro forma non sufficit presentatio virtualis, sed personalis. Baldus in *cap. constitutus*, *il secundo*, num. 4. de *appellat.* & ibi Decius, Felin. Anan. &c. Ita Novarius.

2. Sed ejus sententiam minimè admittendam esse puto ut patet ex praxi multorum Episcoporum admittentium ad sacras Confessiones aliquos sine prævio examine; ut fui ego admissus Panormi, Romæ, & etiam Neapoli, ubi Novarius degit à Felici Tamburello nunc Soræ Episcopo meritissimo. Dicendum est igitur contra Novarium posse Episcopum Sacerdotibus concedere licentiam audiendi confessiones, quamvis examini non exponantur. Et patet ex verbis Concilij ibi. Si illi videbitur esse necessarium; & docet Reginaldus *lib. 1. num. 197.* Coninch. de *Sacrament. disp. 8. num. 49.* Fagundez in *præcept. Eccles. lib. 7. cap. 2. num. 70.* Barbosa in *Concil. Trid. sess. 23. cap. 15. num. 37.* & alij. Nota tamen hic obiter quod admissio ad confessiones sine examine, Episcopus potest sine causa revocare licentiam confitendi; quia illud fuit privilegium penitus gratiosum. Ergo & gratis revocari potest. Tum quia gratificatus nullum per hoc jus acquirit irrevocabile, ergo revocari potest. Ita tenet Bordonus in *consil. Regular. resolut. 36. quest. 2. num. 9.* ubi citat Bossium, Megalium, & Barbosam. Et ita declarasse sacrum Cardinalium Congregationem die 31. Julij 1615. testatur Gavantus in *Man. Episcop. verb. Confessorius num. 11.*

RESOL. IV.

An Confessarius valide absolvat, antequam licentia habita ab Episcopo, vel Vicario ducatur in scriptis?
Et an licentia confitendi obtenta mediante pecunia sit valida? Ex part. 5. tractat. 14. & Misc. 2. Refol. 41.

§. 1. **N**egativè respondendum videtur ex notitia Synodo Panormitana Eminentissimi Cardinalis ab Auria *part. 2. cap. 4. num. 11.* ubi sic habetur: Ad audiendas confessiones nullus accedat, quin se prius Archiepiscopo sistat, ejusque examinatoribus; & ab eo facultatem solitis subscriptionibus, ac sigillo consignatam obtineat. Hæc tibi.

2. Verùm contrarium tenendum est; nam non est de essentia ut approbatio faciendâ per Episcopum, vel Vicarium, reducat in scriptis, sed sufficit quod voce habeatur: nam scriptura non est de necessitate gratiæ. Et ita docet Reginaldus in *praxi*, *lib. 1. cap. 16. quest. 6. num. 198.* Grafius *part. 1. lib. 1. cap. 13. num. 51.* Novarius in *no vo jure Pontificio*, *conclus. 68. num. 8.* & alij: neque ex Synodo Panormitana contrarium deducitur, nam ibi solam prohibetur, ne Confessarij audiant confessiones sine licentia in scriptis redacta: quæ quidem prohibitio neque imposta est cum verbis importantibus culpam mortalem, licet hoc Confessarius facere non debeat, & possit ab Episcopo puniri.

3. Sed non desinam hic obiter apponere dubium, an videlicet licentia confitendi obtenta mediante pecunia sit invalida? prima facie affirmativè respondendum, quia Concilium requirit ut talis licentia gratis detur, & collatio beneficij pecunia obtenta invalida est; ergo sed tu contrariam sententiam tene: nam, ut ex Suarez observat Reginaldus *ubi supra*, verba illa Concilij non imponunt conditionem, quæ si expleta non fuerit, approbatio non valeat, quia id non fuit necessarium, nec forte expediens, sed tantum continet præceptum datum Episcopis, ut gratis, talem approbationem concedant.

RESOL. V.

An ad suscipiendam confessionem sufficiat rati habitio de presenti?
Et an Sacerdos peccet, si ita confessionem audire incipiat.
Et an sit probabilis opinio, quæ docet ex præsumpta voluntate Superioris quod possit unus aliquem absolvere? Ex p. 3. tr. 4. Ref. 68.

§. 1. **N**egativam sententiam ita mordicus docet Didacus Nugnus in *addit. ad 3. p. tom. 2. q. 8. art. 5. dub. 2.* ut contrarium parum Probabilitatis habere existimet.

2. Sed fallitur quidem: nam ego probabilissimam puto, & illam præter Sylveitrum *verb. confessor. 1. q. 6.* & Sotum in *4. disp. 18. q. 4. art. 3.* sequitur etiam Becanus de *Sacram. c. 38. q. 8. n. 3.* Homobonus in *exam. Eccles. p. 1. tract. 4. cap. 11. q. 105.* Fagundez *pr. 2. lib. 7. cap. 2. num. 71.* Toletus *lib. 3. c. 13. n. 3.* Sanchez de *matrim. tom. 1. lib. 3. disp. 35. num. 22.*

Sup. hoc infra in tr. 4. ex Ref. 44. §. Vnde & in tom. 3. tit. 1. lege doctorem nam Ref. 44 & sig. ter §. 2. ad lin. 9. verè licet id tantum & in tom. 7. tr. 1. ex doctina Ref. 120. in fine §. 1. 3. verè allat. num. 22.

num. 22. Henriquez lib. 6. de pœnit. cap. 13. n. 13. Villalobos in Summa, tom. 1. tract. 9. diff. 51. n. 2. ubi sic asserit. [Si la rathabicion fuele de presente, porque el Obispo lo ve y consiente, en el tal calo valdria, porque esta no es propriamente rathabicion sino consentimiento tacito, d' interpretativo, d' qual basta.] Ita ille: An verò Sacerdos graviter peccaret, si ita confessionem audire incipiat? affirmative respondet Coninch. de Sacram. disp. 8. dub. n. 36. quia à principio invalidè confessionem audit.

3. Sciendum tamen est, quod est valde notandum, Filiucium tom. 1. tract. 7. cap. 9. num. 242. docere esse probabilem illam opinionem, quæ tenet ex præsumpta voluntate Superioris, posse unum aliquem absolvere, etiam si talis præsumptio fundetur in aliquibus signis, quæ indicent præsentem voluntatem Superioris concedendi facultatem, quod coincidit cum rathabitione de futuro, quam non esse sufficientem probavimus. At his non obstantibus, ut dixi Filiucius docet hanc sententiam esse probabilem, & citat Medinam Richardum, Sylvestrum, D. Bonaventuram, & alios. Sed an ita sit, videant viri docti; mihi enim non placet, & alibi contra Peregrinum illam reprobo.

RESOL. VI.

An revocatio sine justa causa facta Sacerdotibus secularibus non audiendi amplius confessiones, sit nulla?

Idem est de Religiosis.

Et an seculares Sacerdotes approbati etiam sine causa ab eodem Episcopo possint iterum ad examen vocari, sed non reprobari?

Et quid circa hoc de Regularibus? Ex part. 5. tr. 14. & Misc. 2. Ref. 21.

§. 1. Aliqui negativè respondent. Verùm novissimè affirmativam sententiam docet Bossius de Iubil. lect. 3. cap. 2. fol. 296. §. 4. n. 164. ubi sic ait: Mihi videtur probabilior sententia affirmans approbationem Sacerdoti seculari semel absolute datam, & injustè, ac sine causa ab Episcopo revocatum, per hujusmodi revocationem non irritari: sed revocationem esse nullam. Probatur, quia talis revocatio sine justa causa facta est quedam ablatio juris acquisiti, vel quasi revocatio justæ sententiæ sine causa revocandi facta; ergo est invalida. Nam sententia à legitimo iudice data sine nova causa non potest validè revocari. Confirmatur, quia Sacerdos ille sic approbatus & declaratus idoneus, si nulla superveniat causa, vel mutatio ex parte ipsius, quoad scientiam & mores, jam habet quidquid à Concilio requiritur, ut idoneus ad confessiones reputetur, si aliunde nanciscatur jurisdictionem. Confirmatur secundò, quia cum approbatio per se sumpta absque delegatione jurisdictionis, non sit gratia & favor, ut diximus §. 1. sed declaratio per modum justæ sententiæ debita ex justitia saltem, postquam est semel rationabiliter concessa pro illo tempore, quo fuit concessa, non pendet à libera voluntate concedentis, ut per solam retractionem illius cesset, si ex parte Sacerdotis approbati nulla datur mutatio quoad scientiam, & mores, quæ justam causam præbeat Episcopo revocandi talem approbationem; & in hoc nulla est differentia inter Sacerdotes seculares & regulares se-

Tom. I.

mel ritè approbatus; licet hi ultra rationem fundatam in ratione justitiæ habeant etiam privilegium, quod privilegium non solum operatur, ut approbatio semel simpliciter illi data non possit sine causa validè revocari; sed ut nec possint ab eodem Episcopo approbatore vocari ad novum examen, nisi causa supervenerit ad ipsius confessiones pertinens; seculares autem Sacerdotes approbati etiam absque causa ab eodem Episcopo possunt iterum ad examen vocari, sed non reprobari. Ita ille. Sed tu circa præsentem questionem vide me ipsum in 3. part. tract. 2. ref. 22. & 4. part. tract. 4. ref. 200.

RESOL. VII.

An in approbatione Confessariorum requiratur iudicium interius Episcopi de eorum sufficientia?

Et an hoc idem dicendum sit de examinatore?

Et notatur, quod melior est Rusticis pœnitentibus habere aliquos confessarios ab Episcopo approbatos etiam insufficientis doctrine, quam nullos.

Et sic Episcopus non peccat, quando carens Sacerdotibus sufficientis doctrine etiam pro Rusticis approbat aliquos Sacerdotes in Confessarios pro excipiendis eorum, aut alterius generis hominum confessionibus, ut illos sacramentaliter absolvant? Ex p. 1. tract. 4. & Misc. 4. Ref. 17.

§. 1. Causa possit accedere, quando Episcopus approbaret illicite aliquem confessarium, & affirmative respondet Bonacina de Sac. pœnit. disp. 5. q. 7. punct. 4. §. 1. n. 29. ubi sic ait: Quæres utrum ille censetur approbatus, & consequenter idoneus audiendis confessionibus, qui fuit approbatus, & admissus ab Episcopo sciente illum non idoneum?

2. Resp. negativè juxta probabiliorè sententiam, nam Concilium Tridentinum sess. 23. c. 15. exigit, ut Confessarius qui non habet parochiale beneficium, iudicetur idoneus; hic autem verè non iudicatur idoneus, sed fictè, cum Episcopus interius sentiat, & iudicet non idoneum, unde Concilium videtur requirere approbationem cum iudicio, & iudicium cum approbatione.

3. Et paulo infra n. 1. hæc subdit; Hinc colligi potest solutio illius difficultatis, qua quaritur, utrum præter iudicium, quo Sacerdos iudicatur idoneus, requiratur etiam approbatio distincta à iudicio? Ratio dubitandi est, quia in Concilio Tridentino loc. cit. habentur hæc verba: *Aut iudicetur idoneus, & approbationem obtineat.*

4. Resp. utrumque requiri; quatenus Episcopus debet Confessarium non solum interius iudicare idoneum, verum etiam exterius approbare, & jurisdictionem concedere, ut patet ex verbis Tridentini citatis.

5. Ita Bonacina, cui adde Barbosam de potestat. Episcop. part. 2. alleg. 25. n. 19. & Bossium de Iubileo sess. 3. casu 2. §. 1. n. 3.

6. Sed hæc opinio non est admittenda, & illam refellit Leander de Sac. tom. 1. tr. 5. disp. 11. q. 74. Cardinalis Lugo de Sac. pœnit. disp. 2. sect. 1. n. 25. & Nicolaus Hamb. tom. 3. in 3. p. D. Thom. disp. 21. de Sac. pœnit. art. 4. ubi sic ait: Difficultas est, an ad validitatem hujus approbationis sufficiat, quod Episcopus, seu Ordinarius det illam exterius; itaut si verè, & in conscientia iudicet hunc Sacerdotem non esse idoneum audiendis confessionibus; immò nolit interius eum approbare, nihilominus exterius

H 2 &c

Sup. hoc in Ref. not. ult. hujus Ref.

Sup. hoc late in tom. 7. tr. 1. Ref. 78. & in aliis eius primæ annot.

Que nunc invenietur in tom. 7. tr. 1. Ref. 76. & 77. & in aliis eorum notationū.

NTON
OPON
Tom. 1. 11
E III